

“Ümumi iqtisadiyyat” ixtisası üzrə fəlsəfə doktoru imtahanı üçün nümunəvi mövzular

1. Tələb və təklif əyriləri və onların yerdəyişməsinə təsir edən amillər.
2. Tələb və təklif qanunu. Tələb və təklifin tarazlığı. Bazar tarazlığının L.Valras və A.Marşall təhlili.
3. Məcmu təklif əyrisinin qısamüddətli və orta müddətli dövrdə (qiymətə görə) dəyişməsi.
4. Tələb həcmində dəyişmə ilə tələbin səviyyəsinin dəyişməsi anlayışları arasında fərq (Qrafik izah)
5. Təklif miqdarında dəyişmə ilə təklifin səviyyəsinin dəyişməsi arasında fərq (Qrafik izah)
6. Tələbin qiymət elastikliyi (qrafik izahla) və onu müəyyən edən amillər. Bu göstəricinin tədqiqat üçün üstün və zəif cəhətləri
7. Təklifin qiymət elastikliyi və onu müəyyən edən amillər. Bu göstəricinin tədqiqat üçün üstün və zəif cəhətləri.
8. Azalan faydalılıq həddi, gəlir və əvəz etmə effektləri.
9. Pula tələb nəzəriyyəsi və tələbin formaları. Dövriyyədəki pulun həcmi nəzəriyyəsinin izahı Pula tələb və təklif əyriləri. Pul bazarı (pulun həcmi, faiz dərəcələri).
10. Rəqabətli və inhizərçi bazarda istehsalçı və istehlakçı faydasının (və cəmi faydanın) necə dəyişməsinin qrafik izahı
11. Hökumətlər hansı səbəbdən bəzi məhsulların qiymətini özləri müəyyən edir? “Tavan qiyməti” mexanizminin nəticələri.
12. İstehlakçı seçimləri (preferences) və büdcə məhdudiyyətini nəzərə alaraq istehlakçının ən optimal məhsul səbətini necə seçmələrinin qrafik izahı
13. İstehsal xərcinin mühasibatlıq və iqtisadi baxımdan izahı (misallarla)
14. Məcmu xərclər, orta məcmu xərclər və marjinal xərclər anlayışlarının mahiyyəti və qarşılıqlı əlaqələri
15. Dəyişən və sabit xərclər. Azalan marjinal məhsuldarlıq qanunu
16. Rəqabətli və inhizərçi bazarda mənfəətin maksimumlaşdırılmasının qrafik izahı
17. İqtisadi artımın hesablanması metodları və komponentləri
18. Müəssisənin qiymət diskriminasiyası və formaları
19. Faiz dərəcəsinin və inflyasiyanın ev təsərrüfatlarının pula tələbinə (yığılım və xərcləmə qərarına) təsiri.
20. Kapitalın azalan marjinal gəlirliliyi və miqyas effektinin mahiyyəti
21. Əmək haqqının miqdarının işçinin işləmə qərarına (iş saatları) təsirinin qrafik izahı
22. Yoxsulluq həddi, Lorenz əyrisi və Gini əmsalının mahiyyəti (düstur və qrafik izah)
23. İqtisadiyyatda resursların optimal bölgüsü. Pareto effektivliyinin mahiyyəti
24. Əsas fərziyyələri qeyd etməklə iqtisadiyyatın tələb (Keyns) modelinin izahı
25. İşsizlik və onun təbii səviyyəsinin iqtisadi mahiyyəti
26. İnflyasiya və işsizlik arasında əlaqələr
27. İnflyasiya və onun ölçülməsi indeksləri.
28. Nominal, real və potensial ÜDM. ÜDM deflyatoru
29. Nominal ÜDM və AQP ilə hesablanmış ÜDM arasında fərq. Hansı rifah göstəricisini daha yaxşı ifadə edir?
30. Əhali istehlakı və ona təsir edən amillər
31. Tədiyə balansı və onun əsas komponentləri.
32. İşsizlik və iqtisadi artım arasındakı əlaqə. Okun qanunu
33. Yüksək texnologiyaların inkişafı və işsizlik arasında əlaqə
34. Məcmu tələb və məcmu təklif modelindən istifadə etməklə qapalı iqtisadiyyatda monetar siyasətin izahı
35. İnhisar və rəqabət
36. Mütləq və müqayisəli (nisbi) üstünlüklər nəzəriyyələri
37. Kobb-Duqlas istehsal funksiyası

38. Harrod-Domar modeli
39. Tinberqen modeli
40. Solou modeli
41. Ramsey –Kas – Kopmans modeli
42. Pol Romerin endogen artım modeli
43. İqtisad elminin müasir məktəbləri və nəzəriyyələri
44. Milli iqtisadiyyat anlayışı və onun xarakterik cəhətləri
45. İqtisadiyyatın tənzimlənməsində dövlət və bazar uğursuzluqları
46. İqtisadi inkişaf və onu xarakterizə edən makroiqtisadi göstəricilər
47. İnvestisiya mühiti və onu müəyyən edən amillər
48. Milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətlilik göstəriciləri və onu şərtləndirən amillər
49. Ölkənin rəqabət mühiti. Porterin almaz (milli romb) modeli
50. Dövlətin fiskal və monetar siyasəti
51. Davamlı inkişaf modeli və onun xarakterik cəhətləri
52. Dayanıqlı inkişaf və onun xarakterik cəhətləri
53. İnkluziv iqtisadi artım konsepsiyası
54. İqtisadi artım və iqtisadi inkişafın müqayisəsi
55. İnsan kapitalı və onun milli iqtisadiyyatın inkişafında rolu
56. Xarici investisiyalar və sosial-iqtisadi nəticələri
57. Azərbaycanın milli iqtisadiyyatının inkişafının resurs potensialı
58. Azərbaycanda regional inkişafın xarakterik cəhətləri
59. Azərbaycanda xarici iqtisadi əlaqələrin strukturu və prioritetləri
60. Azərbaycanın dövlət büdcəsinin əsas parametrləri
61. Milli iqtisadiyyatın təhlükəsizliyi, qiymətləndirilməsi göstəriciləri və onların hədləri
62. İqtisadi artımın intensiv amilləri
63. Dövlətin azad və proteksionist ticarət siyasəti (məhiyyət, metodlar və alətlər)
64. Dövlətin sosial müdafiə siyasəti və onun formaları
65. Dövlətin iqtisadi struktur siyasəti
66. Biznesin xarici və daxili mühit amilləri
67. Sahibkarlıq fəaliyyətinə dövlətin təsir mexanizmləri
68. Biznesin inkişafına müxtəlif strateji yanaşmalar
69. Sosial biznes və onun inkişaf perspektivləri
70. Azərbaycanda KOS-ların inkişaf strategiyası
71. Qloballaşma və onun iqtisadi təzahürləri
72. İqtisadi azadlıq və liberalizmin perspektivləri
73. Milli iqtisadiyyatın ixrac potensialı və onun inkişaf mexanizmləri
74. Azərbaycan Respublikasının gömrük siyasəti və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri
75. Azərbaycanın xarici ticarət siyasəti və xarici iqtisadi əlaqələri
76. Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına daxil olması: problemlər, müsbət və mənfi cəhətlər.
77. Azad İqtisadi Zonalar: müsbət və mənfi təsirləri
78. Xarici ticarətin tarif və qeyri-tarif tənzimlənməsi
79. Azərbaycanın xarici ticarət əlaqələrinin inkişaf dinamikası
80. Milli iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin konsepsiyası və modelləri
81. Azərbaycan iqtisadiyyatının GZIT (SWOT) təhlili və qiymətləndirilməsi

Tövsiyə olunan mənbələr

- 1 Azərbaycan Respublikasının tənzimləyici normativ-hüquqi aktları, Dövlət Proqramları və digər sənədlər
- 2 BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə bağlı sənədləri
- 3 Beynəlxalq İqtisadiyyat: Nəzəriyyə və siyasət (müəlliflər: Pol R.Kruqman, Mauris Obstfeld və Mark J.Melitz);
- 4 Makroiqtisadiyyat (müəllif: R.Dornbuş, S.Fişer, R.Stars, 2021);
- 5 Makroiqtisadiyyat (müəllif: Olivier Blanşar, 2021);
- 6 Mikroiqtisadiyyatın əsasları (müəlliflər: Karl E.Keys, Rey C.Feyr və Şaron E.Oster).
- 7 “Государство и экономическая политика”, Арье Л.Хиллман. Москва 2014
- 8 Высшая макроэкономика [Текст]: учебник / Дэвид Ромер ; пер. с англ. под науч. ред. В. М. Полтеровича ; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». — М. : Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. — 855, [1] с. — 1000 экз. — Перевод изд.: David Romer. *Advanced Macroeconomics*. Second edition. Boston, IL: McGraw-Hill, 2001. — Библиогр.: с. 783—825. — Предм. указ.: с. 826—855. — ISBN 978-5-7598-0406-2 (в пер.)
- 9 Ali makroiqtisadiyyat. Beşinci nəşr. Devid Romer. Azərbaycan dilinə tərcümə. 2019
- 10 Портер М. Международная конкуренция. - М.: Междунар. отношения, 1993
- 11 N. Qreqori Mənkyyu. *Ekonomiksin əsasları*. Azərbaycan dilində. (E.İbadov və.b. tərcüməsi)
- 12 N. Gregory Mankiw. *Principles of Economics*. Eighth Edition.
- 13 A. Witztum. *Introduction to economics*. Oxford University Press.
- 14 *İqtisadi nəzəriyyə: Mikroiqtisadiyyat 1,2*. Q.P. Juravlyovanın ümumi redaktəsi ilə. Azərbaycan dilində. Bakı-2011
- 15 *İqtisadi nəzəriyyə kursu*. A.V. Sidoroviçin ümumi redaktəsi ilə. Azərbaycan dilində. Bakı-1-2012